

KOHEZIJSKI FOND

Kohezijski fond, uspostavljen 1994., financijski podupire provedbu projekata u području okoliša i transeuropskih mreža u državama članicama čiji je bruto nacionalni dohodak po stanovniku manji od 90 % prosjeka EU-a.

PRAVNA OSNOVA

Članak 177. (posebno njegov drugi stavak) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

CILJEVI

Kohezijski fond osnovan je u svrhu jačanja ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije Europske unije u interesu promicanja održivog razvoja. U programskom razdoblju od 2014. do 2020. osigurava potporu:

- ulaganjima u okoliš, uključujući područja povezana s održivim razvojem i energijom od kojih se ostvaruje korist za okoliš
- transeuropskim mrežama u okviru prometne infrastrukture (TEN-T)
- tehničkoj podršci.

U kontekstu projekata koji su u službi ciljeva EU-a u području zaštite okoliša, Kohezijski fond također može dati doprinos u područjima povezanima s održivim razvojem, poput energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i, kada je riječ o prometnom sektoru izvan transeuropskih mreža, u području željezničkog prometa, prometa unutrašnjim plovnim putovima, morskog prometa, intermodalnih prometnih sustava i njihove interoperabilnosti, upravljanja cestovnim, morskim i zračnim prometom, čistog gradskog prijevoza te javnog prijevoza.

Od 2014. godine, u okviru novog Instrumenta za povezivanje Europe (CEF)^[1], Kohezijski fond iznosom od 11,3 milijarde EUR podupire projekte prometne infrastrukture s europskom dodanom vrijednosti.

ZEMLJE KOJE ISPUNJAVAJU UVJETE

Kohezijski fond namijenjen je za države članice čiji je bruto nacionalni dohodak (BND) po stanovniku manji od 90 % prosjeka EU-a. U razdoblju između 2014. i 2020. sredstva

[1] Uredba (EU) br. 1316/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe, izmjeni Uredbe (EU) br. 913/2010 i stavljanju izvan snage uredba (EZ) br. 680/2007 i (EZ) br. 67/2010.

Kohezijskog fonda dodjeljuju se sljedećim državama članicama (njih 15): Bugarskoj, Cipru, Češkoj, Estoniji, Grčkoj, Hrvatskoj, Latviji, Litvi, Mađarskoj, Malti, Poljskoj, Portugalu, Rumunjskoj, Slovačkoj i Sloveniji.

PRORAČUN I FINACIJSKA PRAVILA

U programskom razdoblju od 2014. do 2020. EU dodjeljuje oko 63,4 milijarde EUR Kohezijskom fondu (iznos ne uključuje prijenose u Instrument za povezivanje Europe), a razina financiranja pojedinog projekta iz Kohezijskog fonda može doseći 85 % njegova troška.

Dodijeljena sredstva iz Kohezijskog fonda
za razdoblje 2014. – 2020. po državi članici

Država članica	Proračun (u milijunima EUR)
Bugarska	2 278,3
Cipar	288,9*
Češka	6 258,9
Estonija	1 073,3
Grčka	3 240,5
Hrvatska	2 559,5
Latvija	1 349,4
Litva	2 048,9
Mađarska	6 025,4
Malta	217,7
Poljska	23 207,9
Portugal	2 861,7
Rumunjska	6 934,9
Slovačka	4 168,2
Slovenija	895,3
Ukupno	63 390

*Uključuje dodatni iznos od 19,4 milijuna EUR koji je dodijeljen Cipru nakon revizije uvjeta za dobivanje sredstava iz Kohezijskog fonda za razdoblje 2017. – 2020.

Izvor: Portal Europske komisije za otvoreni pristup podacima o ESIF-u, travanj 2017.

PRIJEDLOG KOHEZIJSKE POLITIKE EU-A ZA RAZDOBLJE NAKON 2020.

U svibnju 2018. Komisija je objavila prijedloge za uređenje kohezijske politike EU-a nakon 2020., koji uključuju uredbu o Europskom fondu za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskom fondu. Sredstvima iz Kohezijskog fonda nastaviti će se podupirati projekti u okviru cilja „rast i ulaganja za radna mjesta”.

Ovim se prijedlogom zadržava tematska koncentracija. Kohezijski fond poduprijet će dva posebna cilja: zelenije, kružno gospodarstvo s niskom razinom emisija ugljika (PO2) i povezaniya Europa (PO3). Komisija je predložila popis aktivnosti za koje EFRR i Kohezijski fond ne bi trebao pružati potporu i koje uključuju izravnu potporu za velika poduzeća, infrastrukturu zračnih luka (osim u najudaljenijim regijama) i neke operacije gospodarenja otpadom (npr. odlagališta otpada).

Za programsko razdoblje od 2021. do 2027. predložena sredstva za dodjelu Kohezijskom fondu iznose 41,3 milijarde EUR, od čega bi doprinos za Instrument za povezivanje Europe iznosio 10 milijardi EUR. Sredstvima iz Kohezijskog fonda u razdoblju nakon 2020. financirat će se projekti u istih 15 država članica kao u programskom razdoblju od 2014. do 2020.

Prijedlog Komisije podliježe redovnom zakonodavnom postupku, u kojem je Parlament ravnopravan s Vijećem. To znači da će do kraja 2020. te dvije institucije morati postići konsenzus o budućim pravilima za Kohezijski fond. U ožujku 2019. Parlament je dovršio svoje prvo čitanje.

ULOGA EUROPSKOG PARLAMENTA

Uredba o Kohezijskom fondu za razdoblje od 2014. do 2020. bila je podvrgnuta redovnom zakonodavnom postupku i Parlament je imao puno pravo predložiti izmjene. Parlament je na taj način predložena pravila uspio učiniti fleksibilnijima i bolje ih prilagoditi potrebama država članica. Uspio je i proširiti područje primjene ulaganja Kohezijskog fonda i uključiti ulaganja u energetska učinkovitost i iskorištavanje obnovljivih izvora energije, posebno u sektoru stanovanja.

Parlament je podržao ideju o uvođenju zajedničkih pokazatelja za Kohezijski fond, kojima se olakšava ocjenjivanje korištenja Fonda. Zahvaljujući njegovu zalaganju u Uredbu je uvrštena mogućnost izmjene popisa tih pokazatelja delegiranim aktima u slučajevima kada su prilagodbe nužne kako bi se omogućilo učinkovito ocjenjivanje napretka u provedbi, što nije bilo predviđeno prijedlogom Komisije.

Nakon revizije višegodišnjeg financijskog okvira 2014. – 2020. sredinom razdoblja, koja je bila popraćena paketom zakonodavnih prijedloga, nije došlo do znatnih izmjena Kohezijskog fonda.

Filipa Azevedo / Marek Kołodziejcki
04/2019

